

24 MART DÜNYA TÜBERKÜLOZ GÜNÜ

Robert Koch tarafından Mycobacterium tuberculosis basilinin keşfedildiği, böylece hastalığın teşhis ve tedavisinin yolunun açıldığı 24 Mart 1882 gününe ithafen tüm dünyada 24 Mart “Dünya Tüberküloz Günü” olarak anılmaktadır. Her yıl olduğu gibi bu yıl da “24 Mart Dünya Tüberküloz Günü” etkinlikleri çerçevesinde ülkemizde de verem hastalığı konusunda toplumun bilgilendirilmesi, bu hastalıkla ilgili dünyada ve ülkemizde yaşanan gelişmelerin paylaşılması amacıyla çeşitli faaliyetler yürütülmektedir.

Tüberküloz (TB), dünyanın en ölümcül bulaşıcı hastalıklarından biri olmaya devam etmektedir. Her gün 3000'den fazla insan TB nedeniyle hayatını kaybetmekte ve 29.000'e yakın insan bu önlenebilir ve tedavi edilebilir hastalığa yakalanmaktadır. Küresel TB ile mücadele çabaları 2000 ve 2023 yılları arasında yaklaşık 79 milyon hayat kurtarmıştır.

Ülkemizde başarı ile yürütülen Ulusal Tüberküloz Kontrol Programı sayesinde her yıl hasta sayısında azalma gözlenmektedir. 2005 yılında 20.535 olan TB hasta sayısı 2023 yılında 9.527'ye, hastalık insidansı yüz binde 29,4'den yüz binde 11'e düşmüştür. Ülkemizde tüm tanı ve tedavi hizmetleri sağlık kuruluşlarında ücretsizdir. TB ve dirençli TB hastalarının tedavisinde kullanılan birinci ve ikinci seçenек ilaçlar Bakanlığımız tarafından temin edilerek ücretsiz olarak sağlık kuruluşlarına ve hastalarımıza ulaştırılmaktadır. Hastaların tedavisini düzenli olarak sürdürmek ve tamamlanmasını sağlamak amacıyla 2006 yılından beri Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ)'nün önerdiği Doğrudan Gözetimli Tedavi (DGT) uygulanmaktadır. DGT hastanın ilaçlarını doğru ve tam olarak içtiğinden emin olabilmek için her doz ilacın bir sağlık personelinin veya başka bir görevlinin gözetiminde içirilmesi. İletişim teknolojisindeki gelişmelerden faydalanarak hastanın ilacını içerken bir sağlık çalışanına görüntülü bağlanması veya ilaç içmesini kaydedip video yollaması şeklinde uygulanan Video Gözetimli DGT özellikle COVID-19 pandemisi döneminde ülkemizde uygulanarak yaygınlaşmıştır.

TB hastalarının tedavilerinin uzun sürmesi, tedavi süresince işgücü kaybına uğramaları gibi nedenlerle hastalar ve aileleri psiko-sosyal desteğe ve maddi yardıma ihtiyaç duymaktadırlar.

Bu kapsamda Bakanlığımız ve Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı arasında bir protokol imzalanarak ekonomik ve sosyal güçlükler yaşayan hastalara 2018 yılı ocak ayından itibaren aylık nakdi sosyal yardım vermeye başlanmıştır. Dünyada ilk ve tek olan bu uygulama, DSÖ tarafından iyi uygulama örneği olarak gösterilmektedir. 2023 yılında 3.498 hasta nakdi sosyal yardımdan en az bir defa yararlanmıştır.

Ulusal Tüberküloz Kontrol Programı dokümanı yayımlanarak kontrol programının amaçları, hedefleri, stratejileri ve bu stratejilere yönelik koruma, tanı, tedavi ve diğer uygulamalara ait aktiviteler tanımlanmıştır. Ayrıca, başta Tüberküloz Tanı ve Tedavi Rehberi ve Tüberküloz Kontrol Faaliyetleri Saha Uygulama Kılavuzu olmak üzere yıllar içinde ülkemiz için geliştirilmiş kılavuzlara yapılan atıflarla bu kapsamdaki uygulama ve çalışmaların çerçevesi çizilmiştir.

Bakanlığımız ulusal TB kontrol programı çalışmalarını ulusal ve uluslararası kuruluşlarla iş birliği içerisinde, kamu ve özel sektör, sivil toplum örgütleri ve gönüllü kuruluşlarla birlikte yürütmekte ve TB eliminasyonunu hedefleyecek şekilde güçlendirerek sürdürmektedir.

Hedefimiz Veremsiz Bir Türkiye!